

Pikakuvia Suomesta

Englantilaisen "Manchester Guardian"-lehden kirjeenvaihtaja kertoo lehdeensä havainnoistaan Suomessa. Hän kävi siellä heinäkuun aikana ja puhutteli useita eri puolueisiin kuuluvia toimihenkilöitä. Otsikolla "Helsinki heinäkuussa", kirjottaa hän: "Astuessaan suomalais-venäläisen rajan yli Venäjältä päin tullen valtataustastaan tunne, että hän on tullut Euroopaan. Ihmisillä ja olosuhteilla on sellainen järjestyneisyyden leima, joka on jyrkässä ristiriidassa Venäjän sekavien olojen kanssa. Tämä on kylläkin ymmärrettävää, sillä onhan Venäjä saanut kantaa kolme vuotta kestäneen sotatilan taakkaa, sillä aikaa kun Suomessa elämä kulki entistä menoa ja suomalaiset Euroopan oloissa verisen kuohunnan melkeissä ovat rauhassa saaneet järjestää tulevaisuuttaan. Suomen ja venäläisen itsevaltiuden välillä on aina vallinnut raikeä psykologinen ero, ja itsevaltiut, noudattaen sääntöä "jaa ja hallitse" on käyttänyt Suomi-vastaisen kihtokseen hyväksi näitä eroavaisuuksia. Kaiken tämän lisäksi tuli nyt Venäjän vallankumous. Venäläinen, joka on niin kauan kärsinyt, katkaisee ketjuna ja kehottaa veljiään Euroopassa etsimään rauhallisempia keinoja ristiriitojen ratkaisemiseksi. Millä tavalla suhtautuu näihin olosuhteisiin mallittilinen, järkeilevä, vakava suomalainen? Se oli ensimmäinen kysymys, jolle koetin löytää vastauksen.

"Sattui niin, että käyntini aikana oli Suomessa etualla kysymys Suomen ja Venäjän välisen raha-asian järjestämisestä ja rahallain myöntämisestä Venäjälle. Suomeen sijoitetun sotavain tarpeisiin tarvitaan paljon suomalaista rahaa, sillä Venäjän raha alhaisen kurssin takia ei kelpaa Suomessa juuri mihinkään. Väliaikainen hallitus vaatii, että Suomen pankki antaisi ulos suuren summan setelirahojia pulan auttamiseksi. Keskustelin asian johdosta senaatin valtiovarain toimikunnan puolesta, mr. W. Tannerin kanssa. "Pietarissa on ihmisiä", sanoi mr. Tanner, "jotka väittävät, että Suomi on sodan aikana rikastunut, itse tarvitsematta kärsiä mitään. Jos suruttoman paperirahan määrän kasaantuminen valtiopankkiin merkitsee rikastumista, niin olemme todellakin rikastuneet. Mutta meidän talou-

dellinen asemamme on uhkaava. Me tarvitsemme ruokaa syödäksemme, emmekä paperirahojia, ja ruokaa saamme tätänykyä saangen vähän Venäjältä. Ennen sotaa oli valtiovelkamme 170 miljoonaa markkaa. Se kohta nousi 500 miljoonaa markkaan, eli 166 markkaa jokaista asukasta kohti. Ennen sotaa oli Suomen pankissa 140 miljoonaa markkaa paperirahaa, — nyt sitä on 563 miljoonaa. Sodan aikana valtionrautatiet kärsivät 150 miljoonan markan tappion sen vuoksi, että meidät pakotettiin ottamaan vastaan ala-arvoista venäläistä paperirahaa täyden kurssin mukaan. Suomen pankki on kärsinyt jotsakin yhtä suuren tappion, samasta syystä. Nyt täytyy meidän ottaa kotimainen laina peittääksemme tappiot. Kaiken tämän lisäksi vaatii väliaikainen hallitus, että sille myönnettäisiin 350 miljoonan markan laina sotatarkoituksiin. Meillä vaaditaan suhteellisesti kaksinkertainen enemmän kuin vaaditaan itse venäläisiltä."

"Kulltuani Suomen finanssiministerin valituksista käännyin senaatin puheenjohtajaan, mr. Tokoin puheille. "Mikä on syynä siihen", kysyin häneltä, "että Suomi kieltäytyy antamasta lainaa Venäjän vallankumoukselle ja juuri tällä hetkellä koettaa toimittaa itsenäisyytensä. Merkitseekö se sitä, että Suomi ei luota Venäjän vallankumoukseen ja sen edustamiin ihanteisiin?" "Senaatin puheenjohtaja vastasi: "Me emme vielä tiedä, mihin suuntaan tulee kehittymään Venäjän vallankumous, ja mikä hallitusmuoto lopultakin tulee olemaan Venäjällä. Me tiedämme vain sen, että väliaikainen hallitus ensimmäisten kuukausien aikana ei ole tyydyttänyt meitä, koska se ei suostunut meidän vaatimuksiimme, jotka koskivat sisäisten asioidemme riippumattomuutta. Sitä me heiltä nyt vaadimme, ei mitään enempiä eikä vähempää. Mitä tulee Suomen kansainväliseen asemaan, niin olemme valmiit jättämään tämän puolen asiasta rauhan konferenssille, jossa tiedystämme vaatimaan takeita itsenäisyydellemme. Tätä nykyä me vain toteutamme niitä periaatteita, jotka yleisvenäläinen työläisten ja sotilasten neuvoston lupaus ole teille riittävä taakauksena?"

"Me tahtoisimme luottaa siihen, mutta me pelkäämme, että saattaa ilmetä seikkoja, jotka ehkäisevät Venäjän vallankumouksen kehittymistä työläisten toimivomaan suuntaan". (Kirjeenvaihtaja myös väittää Tokoin sanoneen, että suomalaiset uskoivat, että ilman Euroopan länsivaltioiden apua, Venäjän vallankumous ei pääse kehittymään, kuten toivottava olisi. Tämä selitys on ilmeinen väärinvaltuus, sillä väärinkäsitys, sillä kyllä kai Suomen toverimme eivät odota Englannilta apua työläisten toivomuksien toteuttamiseksi.) "Toko lopetti keskustelun jyrkästi kieltämällä, että Suomen sosialistit olisivat Saksan hallituksen vaikutuksen alaisia. Hän sanoi toivovansa, että kaikkien maitten proletariaatin jälleen yhtyminen pian tapahtuisi.

Tämän haastattelun jälkeen puhuttelin useita huomattavia venäläisiä, jotka kuuluvat Suomeen sijoitettuun venäläiseen sotaväkeen ja työläisten sekä sotilasten neuvostoon. Huomasin heissä pettymyksen tunteita suomalaisia tovereitaan kohtaan. "Me tulemme heidän luokseen", sanoi eräs näistä henkilöistä, "me ilmoitamme heille, että olemme häädässä, että meidän vallankumouksellamme on vaikeat ajat, me pyydämme heitä, kuten aseseveljiä, jotka taistelevat kaikkien maitten työläisten taistelusta, että he luottaisivat meihin. Ja heidän vastauksensa on, että he kieltäytyvät lainaamasta meille rahaa. Sen sijaan he laskevat kuinka monta markkaa he voisivat tienata kuukausittain tällälaisiltä sotilailta. Ja sitten he ajavat läpi valtiopäivillä Suomen sisäistä itsenäisyyttä koskevan lain. Näyttää siltä kuin he eivät uskoiisi meihin."

"Näissä selostuksissa minä selvästi näin sen suunnattoman psykologisen eron, joka vallitsee kuumamielisen venäläisen vallankumouksien ja kylmäverisen, haaveiluista välinpitämättömän suomalaisen välillä. Minusta tuntui, että Venäjän vallankumouslainen matkalla pohjoiseen oli kohdannut kalliin ja nyt lainehiti sen ympärillä voimatta tehdä mitään vaikutusta.

Pari päivää myöhemmin vietin iltapäivän erään suomalais-ruotsalaisen, entisen senaattorin kodissa. Tässä vallitsi se, mitä venäläiset sosialistit kutsuivat porvarilliseksi henkipiiriksi. Komeat salit, koristetut metsästysvoittomerkeillä, virkapukuun puuteltu palvelijat, ja talon ulkopuolella suuri komea puisto. Keskustelu kiersi kahden kysymyksen ympärillä: sota ja vallankumous. Huomasin kaksi mielipidettä, jotka mielestäni ovat nykyään luonteellisesti Suomen omistaville luokille. Osa läsnäolijoista katkerasti valitti Suomessa olevien sotilaitten menettelyn johdosta. Syytettiin heitä mielivaltaisesti metsien raikauksesta, muonavarjojen takavarikoimisesta j.n.e. Sotaa vastustettiin ja rauhaa vaadittiin, ilmeisesti saksalaista rauhaa, sillä heillä ei näyttänyt olevan mitään Saksan hallitsevia luokkia vastaan. Toiset olivat enemmän puolueettomia. He väinuvit vaaraa, — ei niinkään paljon Saksan militarismista tai Englannin meriherruudesta tahi sotivien ryhmien sotapäätöksistä, — vaan he pelolla tähytelivät itää, he näkivät taivaalla punaista hohdetta, he kuulivat huutoja "vapaus, veljeys, tasa-arvoisuus", — ja he vapisivat. "On väitetty, että Venäjällä on hävinnyt kurinpito", sanoivat he. "Oli paljon parempi, jos Pietarissa olisi pystytetty luja hallitus, joka nojautuisi perustuslalliseen noarkiaan. Venäläiset eivät pysty vielä hallitsemaan itse itseään." Minusta tuntui, että he sydämensä pohjalla toivoivat uudenäkaista "pyhäää allianssia", joka puolustaisi heidän luokkansa "oikeuksia".

Ja heillä olikin syytä pelätä. Valtiopäivillä tapahtui Suomessa ollessani 8-tuntin työpäiväin ja yleiselle äänioikeudelle perustuvan kunnallislain käsittely. Varhain aamulla levitettiin Helsingissä julistuksia, joissa kehoitettiin sosialist. mielenotukseen ja pyydettiin myötävaikutusta venäläisiltä sotilastovereilta. Päivän kuluessa pidettiin kaupungin torilla kokouksia, sillä kaikki nuorisoilaiset edustajat valtiopäiville taistelivat suomalaista ja ruotsalaista porvaristoa vastaan, saadakseen sen kahden kolmasosan enemmistön, joka oli tarpeellinen lakiehdotuksen kiireellistä käsittelyä varten.

"Äkkä kuuluu kadulta ilohuutoja ja venäläisten sotilaitten riemulauluja. Senaatin talon eteen kokoontui suunaton ihmisjoukko, ja siellä selitettiin venäläisille sotilaille tilannetta valtiopäivillä. Puhuja toteutti sen jälkeen nousi tervehtien Suomen ja Venäjän köyhälistön yhtymistä. "Valtiopäivätalolle, toverit!" huusi eräs jättäläisauri merisotilas. "Laulakaaamme porvareille kaunis laulu!" Ja niin siitä lähtettiin käsi kädessä suomalaisen työläisten kanssa, vaikka toinen ei ymmärtänyt toisen kieltä. Pian kuului valtiopäivätalon edestä "Marseeljein" sävelleitä ja huutoja: "Alas kapitalistit!" "Jos tällä kaikella oli toivottu vaikutus, — se on vaikea sanoa. Mutta hetken kuluttua tuli tieto, että molemmat lakiehdotukset olivat saaneet tarpeellisen enemmistön."

Tän-kalaisten, saksalaisten, ruotsalaisten ja venäläisten isäntien mielivalta ei ole voinut pyyhkäistä pois kansakuntien joukosta Viron siikeitä kansaa. Se elää, kehittää omaa kulttuuriansa ja on osottanut yhä suurempaa elinvoimaa. Alkuperäisistä virolaisista maankunpista ensin on se levinnyt laajalle eteenlänppäin valtalen vähitellen muinaisen Liivin pohjoiset piirikunnat: Saaremaan, Pärnua, Wilsunin, Tarton ja Võrun. Pieni määrä virolaisia asuu sitä paitsi Pietarin ja Pihkovan kuverneinteissa. Virolaisten lukumäärä nousee näinä aikoina noin 100,000:een. Venäjän vallankumous näyttää virolaisillekin tuottavan valoisamman tulevaisuuden. Hekin esiintyvät, kuten monilukuisista sanomalehtiteidoista olemme nähneet, niitten kansojen joukossa, jotka vaativat itselleen autonomiaa.

Taistelussa isovenäläisyyttä vastaan tuhottuivat sitävastoin virolaisista itäänppäin Suomenlahden rannikolle asettuneet vatalalaiset, hekin läheisiä sukulaissamme. Yhteensä heitä lienee nykyään parin, kolmen tuhannen seuraavilla Kattilan seurakunnassa Länsi-Inkerinmaalla. Ve-

näjällä asuvista suomensukuista kansoista kiinnittävät kuitenkin erityisesti huomiotamme karjalaiset. Heitähän oli aikoinaan laajalle levinnyt aina Suomenlahdelta Vienanmeren ääriille, mutta verisimpiä taisteluita kuin minäkin toisen heimon alueesta oli juuri karjalaisen alueista käyty Venäjän ja Ruotsin välillä. Jo Inkerinmaalla me tapoamme vanhaan karjalaisheimoon kuuluvia ryhmiä. Tällaisia on ensinnäkin vanha inkerisheimo, joka asuu vielä vähälukuisena, ehkäpä n. 15,000:een nousevana joukkueena Oranienbaumista länteen päin Hevaalla ja Toikkolanniemellä sekä kauempana Etelä-Inkerinmaalla Luukaalla. Monilukuisempia kuin inkerit ovat sitä vastoin eri aikoina jälkeen Pähkinälän rahanteon v. 1323 Inkerinmaalle Karjalasta muuttaneet äyrämöiset ja savakot, jotka venäläisten naapurudessa asuen ovat hajallaan siellä täällä Inkerinmaan eri seurakunnissa. Heitä lienee noin 150,000 seutu- villa. Mutta siirtymämme sitten Laatokan itä- ja koillispuolelle saavumme varsinaiselle Karjalain heimon asuma-alueelle. Eteläisimpiä tapoamme näistä Syvärinjokeen laskevan Ojattian varrella vepsäläiset, jotka hekin nähtävästi — sitä kieli osottaa — alkuaan ovat kuuluneet karjalaisiin, mutta jitten lukumäärä vähentymistään on vähentynyt, venäläisten ympäröimä kun asuvat. Heitä lienee nykyään n. 20,000. Syvärinjoen pohjoispuolella alkaa sitten Karjalain heimon kuuluvien aunukselaisten asuma-alue liittyen pohjoisessa varsinaisten venäjänkarjalaisen asuma-alueeseen. Päit-sillä näillä alueilla tavataan karjalaisia vielä (Suomeen kuuluvaa Salmiin kihlakuntaa lukuunottamatta) Novgorodin ja Tverin kuvernementissa. Kaikkien näitten karjalaisen lukumäärä oli v. 1897 verrattain epätarkkojen tietojen perustuksella 205,600 henkeä. Että Venäjän vallankumous on avannut karjalaisillekin uusia ennen aavistamattomia kehitysmahdollisuuksia, sitä osoittavat tiedot sivistysseurojen ja sanomalehtien perustamishommista.

Euroopanpuoleisella Venäjällä asuvista suomensukuista kansoista, joskin kaukaisemista sukulaisistamme, ansaitsevat vielä tulla mainituiksi mordvalaiset, tsheremissit, syrjäinut, permiläiset ja votjaakit. Näistä asuvat, kuten tunnettua, mordvalaiset Volgan mutkan molemmilla puolilla, tsheremissit Volgan ja Vjatkan välillä, viimeksimainitusta virrasta itäänppäin votjaakit ja näistä pohjoiseen päin permiläiset. Hajallaan siellä täällä pohjois-Venäjällä asuvat syrjäinut. Näiden eri kansojen lukumäärä lienee suunnilleen seuraava: mordvalaisia 1 milj. 200 tuh., tsheremissejä 400,000, syrjäinejä 160,000, bermiläisiä 110,000, votjaakkeja 130 tuh. Kun laskemme yhteen Venäjällä asuvien suomensukuisten kansain lukumäärän, niin saamme summan, joka lähentelee 4 miljoonaa; nouseepa tämän ylikin jonkun verran, jos otamme huomioon vielä noin 30,000:een notuvan lappalaisimäärän sekä Aasian puolella asuvat otjaakit ja voguulit, joita yhteensä lienee noin 25,000. — K. A.

nen valituksensakin oli todellista. — Työtä saan tehdä, ajatteli hän, aamusta iltaan, mutta tähän asti olen edes yöllä ollut rauhassa. Nyt alkaa kakara tietysti huutaa, niin ettei saa silloinkaan mitään rauhaa. Tämän jälkeen ahdisti häntä vielä ankarampi epätoivo. Hän vänteli käsiään niin että rutisi. Meiltä on luistanut hyvin tähän saakka, kun Katarina on voinut käydä työssä, hän niin kuin minäkin. Mutta nythän hän joutuu istumaan kotona ja paimentamaan lasta. Hän tuijotti eteensä niin synkässä kuin hän olisi nähnyt jo näinlähden hiipivän pihalla tunkeutuakseen tuupan. — Niin, sanoi hän ja iski molemmat nyrkkinsä polkkyyän, antaakseen ponnita sanoilleen, minä sanon vain sen, että jos olisin tietänyt silloin kun Fallan Erik tuli luokseni ja pyysi minua rakentamaan hänen maalleen ja antoi minulle vähän hylkykautoja, panukseni tuvan pystyyn, — jos olisin silloin tiennyt, että tällaiset tulevat seuraukset olemaan, niin olisin mieluummin sanonut ei ja asunut Fallan tallikamarissa koko ikäni. Nämä olivat jyrkkiä sanoja, hän tuijotti sen. Mutta ei hänellä ollut halua niitä peruuttaa. — Jos nyt jotakin tapahtuisi — — — alkoi hän, sillä hän oli päässyt nyt niin pitkälle, että aikoi sanoa, ettei hänellä olisi mitään vastaan, vaikka lapselle ennen sen uloa tapahtuisi jokin onnettomuus. Mutta hän ei saanut sitä sanottuksi, sillä hänet keskeytti vähäinen seinän takaa tullut viikaksi. Halkovaja oli rakennettu yhteen tuvan kanssa, ja kun Jan kuunteli, kuuli hän tuvasta kirjokaisun toisensa jälkeen. Hän tietysti ymmärsi heti äänen merkityksen ja jäi istumaan pitkäksi aikaa, osottamatta enempää surua kuin iloaakaan. Lopuksi kohtauttiään vähän olkapäitään. — Nyt se on sitten tullut, sanoi hän, ja nyt mahtanen jumalan nimessä päästä tupaan lämmittelmään. Mutta ei tämäkään helpotus tullut niin pian, vaan hän jäi vielä vajaan, istumaan tunteiksi toisensa jälkeen. Sade virtasi enistä vauhtiaan ja tuntui niin kolealta kuin marraskuussa, vaikka elokuun loppu oli vasta kuumassa. Kaiken kukkuraksi tuli Jan

WHITESIDE UNDERTAKING CO. HAUTAUS-TOIMITTAJAT. Haudausmaalla. Housiamin osoite: 420 K St. Telefooni 136. Aberdeenin osoite: 109-111 E. 2nd.

IN THE COUNTY COURT OF THE STATE OF OREGON IN AND FOR THE COUNTY OF CLATSOP. In the Matter of the Estate of Anton Anshelm Ojala, deceased.

NOTICE TO CREDITORS. Notice is hereby given that the undersigned has been duly appointed by the County Court of the State of Oregon for Clatsop County, Administrator of the estate of Anton Anshelm Ojala, deceased.

PARANTUKAA luonnon avulla. Kiinalaiset luonnon-kaasvis-kotiparannus keinot parantavat onnistuneesti reumatismia, muusia, vatsa-, veri- ja rakokautuja, heikkoutta, naisten tautteja ja monia muita miesten ja naisten tautteja.

Olswang and Arensberg NAHKA-TUKKUKAUPPA. Kenkävälleille, kenkäkonetta ja kenkäkauppariita.

Hyvä Leipä. Ainoa paikka Wilkesonissa mistä voitte saada maailman kuuluisaa KULTA MEDALLI JAUHOJA.

Lähetämme rahoja Suomeen nyt kuten ennenkin. Me maksamme teille rahoista, joita meidän kautta lähetätte Suomeen. Smk. 5.70 dollarista aina \$200.00 asti. Smk. 5.75 DOLLARISTA YLI \$200 DOLLARIN. Nämä kurssimäärät ovat kuitenkin yleisen kurssivaihdon alaiset.

Ainoat Suomalaiset Paperossit. kauppoissa ovat "Arvo", "Finland", "Kaivantomies" ja "Toivo", jotka on tehty venäläisestä tupakasta. Pyytäkää kauppianne hankkimaan niitä itsellenne. A. SILBERBERG, Mfr., 237 Stanton St., New York, N. Y.

Smk. 6:70 DOLLARISTA. Maksamme lokakuun 1 p:stä toistaiseksi rahalähetyksistä Suomeen, kun lähetykset on \$200.00 tai yli, sekä suoraan pankkeihin menneistä talletuksista, olkooppa lähetykset pienempiä. Smk. 6:50 lähetyksistä \$50.00-\$200.00. Smk. 6:40 lähetyksistä alle \$50.00.

Smk. 6:70 DOLLARISTA. Olemme korottaneet kurssimme 1:stä päivästä Lokakuuta. Rahalähetyksistä SUOMEEN ja maksamme siis edelleen. Summista \$200.00 eli yli Smk: 6.70 dollarista. Summista \$50 aina \$200 Smk: 6.50 dollarista. Summista alle \$50.00 Smk: 6.40 dollarista.

Nielsen & Lundbeck. Vanhin ja suurin suomalainen pankkiliike Amerikassa 24 STATE ST., NEW YORK. Huomaa! Tässä ilmoitettu vaihtokurssi voidaan muuttaa ilman ilmoittamista.

HALUTAAN

KAKSI AMMATTITAITOISTA RÄÄTÄLIÄ. takin ja housujen tekijöitä. Vakituisen työ ympäri vuoden.

J. V. KOSKI, 75 Market St., Marshfield, Ore.

HALUTAAN Miehiä

Tekemään laivan juuria (ship knees), 8 tunnin työ, palkka kohtuullinen. Asunto saatavana suomalaisissa farmareissa lähellä työpajaa.

Tiedustelkaa, John Annonen, R. 2. Box 99, Winlock, Wash.

HALUTAAN TIETOJA

Halutaan mies, jolla on vaikuttava persoona. Iltuus. Ika 25-50 vällä. Vakituisen paikka ja komissioni. Vakituisen työ oikealle mi-helle. Kirjotakaa hakemus omakätisesti, ilmoittaen entisen toimenne, osoitteella: M. L. I., Box 99, Astoria, Ore. (6)

MAATA MYYTÄVÄNÄ. Jos haluatte ostaa maata lähellä Winlockia, kirjoittakaa minulle, niin mielelläni ilmoitan teille maista, viidestä eekkeristä aina viiteen sataan eekkeriin.

L. R. QUILLEN, Winlock, Wash. Likiettä jatkuvasti hoitavat Mrs. Quillen ja Mr. T. Elliott.

Syyhelmäen

"Uusi Syyh Woid" parantaa Syyhyn, tukkimien, Ruusun, Esemme, Sierymion, Kapin, Savipuuhoian, Riisin, ym. muita ihotautia käsitteä, jaloissa ja ruuimissa. "UUSI SYYH WOIDE". Hinta postimaksuineen \$1.00. Lignell'in Suom-Apteeki. Osoitteella: P. A. Lignell, Superior, Wis.